

BALKAN

15. decembar 2004.

str. 6

POGLED IZ HAGA

POLITIČARE I MEDIJE VIŠE ZANIMAJU OPTUŽENI NEGO ŽRTVE

Mnogi političari iz Srbije stalno ponavljaju kako Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju ne zanimaju žrtve srpske nacionalnosti. Istina je zapravo suprotna. Oni su ti koji se ne bave tim žrtvama.

Kako drugačije objasniti činjenicu da ti isti političari najverovatnije nisu nikada čuli za Milku Petko, Dmitra Rašuo, Boju Vujnović, Nedeljka Radića ili mnoge druge čija imena se nalaze na popisu žrtava koje je sakupio MKSJ?

Milka Petko, D Mitar Rašuo, Boja Vujnović i Nedeljko Radić su samo neke od mnogih srpskih žrtava ratova koji su se vodili u bivšoj Jugoslaviji, a čija imena su sastavni deo optužnica protiv onih koji se smatraju odgovornim za zločine protiv njih. Ali, za razliku od osoba kao što su Veselin Šljivančanin, Ljubiša Beara, Vladimir Lazarević, Nebojša Pavković i sličnih, ovim žrtvama nema mesta u govorima političara ili štampi u Srbiji. Čini se da su i političari i štampa uglavnom zainteresovani samo za one osobe koje su optužene pred Tribunalom.

Zato ćemo pokušati da čitaocima ovim putem učinimo dostupnim bar neke informacije.

Između 5. i 12. avgusta 1995, sedamdesetogodišnja Milka Petko i osamdesetjednogodišnji D Mitar Rašuo ubijeni su vatrenim oružjem u selu Žagrović, opština Knin, u Hrvatskoj. To su dve od žrtava čija su imena navedena u optužnici protiv generala Hrvatske vojske Ante Gotovine i Ivana Čermaka, te komandanta hrvatske specijalne policije Mladena Markača. Ova trojica optuženih terete se za ubistvo najmanje 150 srpskih civila, uključujući gđu Petko i g. Rašuo, kao i za odgovornost za premlaćivanje i fizičko zlostavljanje drugih. Takođe se terete za deportovanje ili prisilno premeštanje desetina hiljada Srba sa područja Krajine u Hrvatskoj i za oštećivanje, uništavanje ili pljačkanje njihove imovine. U optužnici se navodi da su oni, zajedno sa pokojnim predsednikom Hrvatske Franjom Tuđmanom, učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu, čiji cilj je bio da se srpski civili prisile da napuste teritoriju Hrvatske i da se nikada više ne vrate. Ivan Čermak i Mladen Markač takođe su u pritvoru Međunarodnog suda. Ante Gotovina je u bekstvu.

Boja Vujnović je živa spaljena između 9. i 17. septembra 1993. na području Medačkog džepa u Hrvatskoj. Ona je jedna od žrtava čije se ime spominje u optužnici Međunarodnog suda protiv oficira Hrvatske vojske Mirka Norca i hrvatskog generala Rahima Ademija. Prema navodima te optužnice, snage hrvatske vojske i policije ubijale su, terorizale, tukle i zlostavljale srpske civile i uništavale i pljačkale njihove domove. U optužnici se navodi da su hrvatske snage pod kontrolom optuženih u potpunosti uništile srpska sela u Medačkom džepu. I Norac i Ademi su se pojavili pred Sudom kako bi se izjasnili o krivici.

Nedeljko Radić je teško pretučen u stanici policije u Srebrenici između 24. septembra i 16. oktobra 1992. Radić je jedna od žrtava navedenih u optužnici protiv komandanta bosanskih Muslimana, Nasera Orića. Prema navodima optužnice, stražari pod kontrolom Nasera Orića udarali su Radića pesnicama i nogama, tukli gvozdenom šipkom po glavi i čupali zube zardalim klještima. Orić se tereti na osnovu komandne odgovornosti za fizičko zlostavljanje Radića i drugih zatvorenika u policijskoj stanici u Srebrenici i ubistvo jednog broja od njih. Protiv Orića se trenutno vodi sudski postupak.

Zbog čega se interes javnosti usredsređuje na optužene, a ne na žrtve? Zašto je javnost u Srbiji upoznata s imenima srpskih optuženika, a nije u stanju da imenuje pojedince optužene za zločine počinjene protiv srpskih žrtava? Zašto prilikom obeležavanja godišnjice operacije "Oluja", nijedan političar nije pomenuo činjenicu da je Međunarodni sud podigao optužnicu protiv trojice visokih oficira hrvatske vojske i policije za zločine počinjene nad srpskim civilima, optužnicu koja takođe imenuje pokojnog predsednika Franju Tuđmana za saučesnika, činjenica da su dvojica optuženih predali Međunarodnom sudu i da Tribunal insistira na hapšenju Ante Gotovine jednako kao i na hapšenju Ratka Mladića i svih drugih optuženih?

Međunarodni sud niti traži niti prihvata pohvale političara prilikom podizanja optužnica. Međutim, tvrdnje da je Međunarodni sud antisrpski i nepriznavanje njegovih napora da pred lice pravde izvede pojedince za koje se tvrdi da su počinili zločine protiv srpskih civila neće doprineti miru i pomirenju u regionu.

Međunarodni sud ne optužuje pojedince po nacionalnom ključu. On ne podiže optužnice da bi se zadovoljilo javno mnjenje. On podiže optužnice protiv pojedinaca jer postoje dokazi o njihovoj umešanosti u zločine počinjene nad civilima i vojnicima koji su položili svoje oružje. Drugim rečima, Međunarodni sud podiže optužnice kako bi zadovoljio pravdu u ime žrtava.

Upravo zato je svako ko je zainteresovan za imena i sudbine mnogih srpskih žrtava dobrodošao na Internet stranicu MKSJ-a gde može da pročita sve optužnice koje je Tribunal do sada podigao i presude koje je Sud do sada izrekao. U tim dokumentima će sigurno naći mnogo više informacija o tome šta se tim žrtvama dogodilo i šta MKSJ u njihovo ime čini nego što će ikada dobiti od svojih medija ili političkih predstavnika.

Outreach Programme

outreach@icty.org